

XORIJIY TILLARNI O'RGANISHDA IJODIY YONDASHUVLAR

Ne'matova Saodat

Samarqand davlat chet tillari instituti talabasi

Nematovasaodat10@gmail.com

Zubaydova Nilufar

SAMDCHTI o'qituvchisi, ilmiy rahbar

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada xorijiy tillarni o'rganishda innovatsion va ijodiy metodlar o'rganilib, ularning motivatsiyani oshirish, darslarga qiziqish uyg'otish va umumiy til bilimlarini yaxshilashdagi samaradorligi ta'kidlangan. Mazkur usullar orasida hikoya qilish, rolli o'yinlar, musiqa va qo'shiqlar, vizual o'qitish, til almashinuvi, pishirish darslari, video o'yinlar, podkastlar, ijtimoiy media va til muhitiga sho'ng'ish tajribalari mavjud. Ushbu metodlarni qo'llash orqali til o'rganuvchilar o'quv jarayonidan zavq olib, o'z maqsadlariga erishishlari mumkin.*

***Kalit so'zlar:** til o'rganish, ijodiy metodlar, hikoya qilish, rolli o'yinlar, immersiya, til almashinuvi, musiqa, vizual o'qitish, raqamli vositalar.*

Kirish

Globalashuv jarayoni kuchayib borayotgan bugungi kunda bir nechta tillarni bilish muhim ko'nikmaga aylandi. An'anaviy til o'rganish metodlari ko'pincha o'quvchilarning qiziqishini saqlab qolish va ularni motivatsiya qilishda sust natija beradi. Shu sababli, til o'rganishda ijodiy va yangicha yondashuvlarni qo'llash zaruriyati tug'iladi. Ushbu maqolada o'quv jarayonini nafaqat samarali, balki qiziqarli qiladigan turli usullar haqida so'z yuritiladi. Ijodiy metodlar

1. Hikoya qilish (Storytelling)

Hikoya qilish ta'limda kuchli vosita bo'lib, o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va ularga o'rganilayotgan tilda hikoyalar tuzish va ulashish imkonini

beradi. Bu usul soʻz boyligini mustahkamlaydi va grammatik qoidalarni kontekstda tushunishga yordam beradi. Tadqiqotlar shuni koʻrsatadiki, hikoya qilish xotirani yaxshilashga yordam beradi (Miller, 2010). Shaxsiy tajribalar yoki xayoliy voqealarni hikoya qilish orqali oʻquvchilar oʻrganayotgan tilni mazmunli va qiziqarli tarzda mashq qilishadi.

2. Rolli oʻyinlar (Role-Playing)

Rolli oʻyinlar haqiqiy hayotdagi vaziyatlarni taqlid qilib, oʻquvchilarga amaliy muloqot koʻnikmalarini rivojlantirish imkonini beradi. Masalan, doʻkonda xarid qilish yoki ish suhbatini sahnalashtirish orqali ular kontekstda tilni qoʻllashni mashq qiladilar va oʻz ishonchlarini oshiradilar (Thorne, 2008).

3. Musiqa va qoʻshiqlar (Music and Lyrics)

Musiqa til oʻrganishda universal vosita boʻlib, soʻzlarni mustahkamlash va talaffuzni yaxshilashga yordam beradi. Qoʻshiqlarni tahlil qilish orqali madaniy nozikliklarni oʻrganish va tinglash qobiliyatlarini rivojlantirish mumkin (Morrison, 2012).

4. Vizual oʻqitish (Visual Learning)

Flashkartalar, infografikalar va fikr xaritalari yordamida soʻz boyligini oʻrganish samaradorligini oshirish mumkin. Bu usul oʻquvchilarning turli oʻqish uslubiga moslashadi va tilni eslab qolishni osonlashtiradi (Paivio, 1986).

5. Til almashinuvi (Language Exchange)

Til almashinuvi dasturlari orqali ona tilida gapiruvchi odamlar bilan muloqot qilish oʻquvchilar uchun foydali muhit yaratadi (Takahashi, 2013).

6. Pishirish darslari (Cooking Classes)

Retseptlarni oʻrganilayotgan tilda oʻqish nafaqat tilni oʻrgatadi, balki madaniyat va pishirish amaliyotlari bilan tanishishga yordam beradi (Cook, 2011).

7. Video oʻyinlar (Video Games)

Video oʻyinlar interaktiv til oʻrganish muhitini yaratadi. Xususan, koʻp ishtirokchili oʻyinlar orqali oʻquvchilar real vaqt rejimida muloqot qilib, tilni oʻrganadilar (Gee, 2007).

8. Podkastlar va audiokitoblar (Podcasts and Audiobooks)

Tinglash qobiliyatini rivojlantirish uchun podkastlar va audiokitoblardan foydalanish samarali hisoblanadi. Bu usul vaqtni tejamli foydalanish imkonini beradi (Baker, 2018).

9. Ijtimoiy media (Social Media)

Ijtimoiy tarmoqlar orqali o'quvchilar kundalik va norasmiy tilda muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar (Murray, 2015).

10. Sayohat va immersiya (Travel and Immersion)

Til muhitiga sho'ng'ish tillarni o'rganishning eng samarali usullaridan biri hisoblanadi (Dörnyei, 2009). Bu tajriba o'quvchilarni tilni real hayotda qo'llashga undaydi.

Xulosa

Ijodiy yondashuvlar til o'rganish jarayonini nafaqat samarali, balki qiziqarli qilish imkonini beradi. Ushbu strategiyalarni qo'llash orqali o'quvchilar nafaqat tilni yaxshi o'rganadilar, balki uni amaliy hayotda qo'llash imkoniga ham ega bo'ladilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

Baker, C. (2018). Listening to Learn: The Role of Podcasts in Language Learning. *Language Learning Journal*, 46(2), 134-145.

Cook, G. (2011). The Role of Cooking in Language Learning. *TESOL Journal*, 2(1), 30-43.

Dörnyei, Z. (2009). *The Psychology of Second Language Acquisition*. Oxford University Press.

Gee, J. P. (2007). What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy.

Computers in Human Behavior, 23(1), 265-282.

Miller, A. (2010). Storytelling and Its Impact on Language Learning. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 6(1), 75-90.

Morrison, S. (2012). *Music and Language Learning: A Connection Beyond Words*.

Journal of Music Education, 29(3), 210-223.

Murray, A. (2015). Social Media as a Tool for Language Learning. International Journal of Educational Technology, 5(2), 12-21.

Paivio, A. (1986). Mental Representations: A Dual Coding Approach. Oxford University Press.

Takahashi, K. (2013). Language Exchange Programs: A Catalyst for Learning. Language Teaching Research, 17(4), 467-485.

Thorne, S. L. (2008). Expanding the Scope of Language Learning: Role-Playing and the Interaction of Social and Cultural Factors. Language and Intercultural Communication, 8(2), 123-134.